

PÕHJARANNIK

ROLAND PEETS: TEEN KÕIK SELLEKS, ET TOILA VOLIKOGU VALITSEKS KORRUPTSIOONIVABALT/LK 4

46 700 püsilugejat (Eesti lugejauuring 2017)

REEDE, 27. oktoober 2017 Nr 176 (16332) Hind 0.90 €

REHVI TIIM
 REHVID • VELJED • REHVI TÖÖD • RAKUD

JAAMA 10A ★ JÕHVI GARAGE

UUED

TALVEREHVID

TUNTUD

REHVI TÖÖTJATELT

PARIMA HINNAGA!

E-R 9.00-17.30

L 10.00-14.00

TEL. 51 29 449

www.rehvitiim.ee

Husqvarna
 TEGUDEKS LOODUD

KETSAAG
 236

 169€
 199€

LILLE 3
JÕHVI
NIINE 4, RAKVERE

E-R 09.00-18.00

L 09.00-15.00

WWW.KAUBAHOOV.EE

ILM

-1 ... +1°C

UUDISED

STALNUHHIN
EI ÜHINENUD
NARVA VOLIKOGU
KESKFRAKTSIOONIGA

Narva keskerakondlastest äsjastel valimistel ülekaalukalt kõige rohkem hääli kogunud riigikogu liige Mihhail Stalnuhhin ei ühinenud volikogus oma erakonna fraktsiooniga, kes valis eile volikogu juhiks esimese astme kohtus kelmuses süüdimõistva otsuse saanud Aleksandr Jefimovi.

LK 3

Narva keeltelütseumis sirguvad tulevased matemaatikud, kui vaadata viimaste aastate riigieksamite tulemusi.

ILJA SMIRNOV

HARIDUS: Riigieksamite heade tulemustega paistsid silma nii linna- kui maakoolid

Tippkoolid pandi taas ritta

■ Tänavuste riigieksamite tulemuste põhjal on Ida-Virumaa tugevaim eesti õppekeelega kool Kohtla-Järve Järve gümnaasium ja vene õppekeelega Narva keeltelütseum. Täpselt sama pilt avanes eelmisel aastal.

SIRLE SOMMER-KALDA
 sirle@pohjarannik.ee

Narva keeltelütseum, mis on varasemad kolm aastat olnud matemaatikas Eesti parim, tuli tänavu teisele kohale. Direktor Nadežda Tšerkašina sõnul on rõõmustav, et teine koht tuli nii laias kui ka kitsas matemaatikas.

Näitab stabiilsust

"See näitab suurt stabiilsust. Laias matemaatikas võitis meid ainult Tallinna realkool ja kitsas Tallinna inglise kolledž. Need on koolid, kus konkurss on kümme õpilast kohale. Narvas ei saa selliseid konkursse olla – õpilaste arv iga aastaga kõvasti väheneb ja meil on oma teeninduspiirkond, kust peame kõik õpilased vastu võtma. Seega oleme rahul."

Tšerkašina jäi rahule ka eesti keele kui teise keele eksami tulemusega, mis andis vabariigis kuuenda koha.

"Siin mängib kindlasti suurt rolli meie pikaajaline koostöö Lõuna-Eesti koolidega. Peaagu kõik meie õpilased saavad ajutiselt õppida eesti õppekeele koolis ning osaleda pereõppes."

Kooli viimast lendu iseloomustas direktor sõnadega "mitte hiilgav, aga hea". "Kuigi oli ka väga silmapaistvaid tu-

lemusi. Näiteks üks noormees sooritas inglise keele eksami C2-tasemel – see on Ida-Virumaal super tulemus."

Ja kus see noormees praegu õpib? "Minu teada Inglismaal. Aga enamik meie lõpetajaid jäävad Eesti ülikoolidesse, väga palju läheb Tartu ülikooli arstiteaduskonda või Tallinna tehnikaulikooli," rääkis Tšerkašina.

Inglise keele riigieksami punktid töid keeltelütseumile tänavu vabariigis 25. koha. Ida-Virumaa parim oli inglise keeles Lügane keskkool.

Lennud erinevad

Kohtla-Järve Järve gümnaasium pääses Ida-Viru ainsa eesti õppekeelega koolina kõikides riigieksami ainetes vabariigi esiviiekümne sekka. Parim tulemus – 19. koht – tuli tänavu eesti keeles, mis varasematel aastatel on jäänud teistele ainetele alla.

"Lennud on erisugused. Eesti emakeelega laste osakaal oli seekord lõpetajate seas tunduvalt suurem," põhjendas Järve gümnaasiumi direktor Anne Endjärvi. "Oleme teinud vene emakeelega õpilastega nii head tööd kui suudame ja rohkemgi veel," lisas ta.

Samas tuli Endjärve sõnul väike tagasilöök matemaatikas. "Aga järjekordselt – len-

IDA-VIRU KOOLID ÜLE-EESTILISES EDETABELIS

Postimees pani gümnaasiumide riigieksamite keskmiste tulemuste põhjal kokku koolide pingerea. Koolide edetabeli koostamisel on arvestatud kooli, mis tegid vähemalt eesti keele, inglise keele ja matemaatika riigieksamit. Matemaatika puhul on arvestatud nii kitsa kui ka laia eksami tulemusi. Inglise keele puhul on arvestatud, kui palju õpilasi saavutas kas B1-, B2-, C1- või C2-taseme.

1. Kohtla-Järve Järve gümnaasium	(vabariigis 27. koht)
2. Toila gümnaasium	(vabariigis 30. koht)
3. Lügane keskkool	(vabariigis 32. koht)
4. Narva keeltelütseum	(vabariigis 34. koht)
5. Narva eesti gümnaasium	(vabariigis 49. koht)
6. Narva Vanalinna riigikool	(vabariigis 52. koht)
7. Jõhvi gümnaasium	(vabariigis 105. koht)
8. Iisaku gümnaasium	(vabariigis 106. koht)
9. Narva Pähklimäe gümnaasium	(vabariigis 117. koht)
10. Narva Soldino gümnaasium	(vabariigis 123. koht)

nud on väga erisugused. Kokkuvõttes võib öelda, et oleme rahul, töötame edasi ja üritame õigustada kõigi meile tulnud õpilaste ootusi."

Järve gümnaasiumi viimase lennu lõpetaja Ragnar Kauril rääkis traditsioonilises Põhjaranniku kevadises koolilõpetajate intervjuus, et Kohtla-Nõmme koolist Järve gümnaasiumisse tulles tema õppeedukus kohe langes, sest uues koolis oli vaja tunduvalt rohkem tööd.

Mida aasta edasi, seda paremaks läks ka õppeedukus. "Järve koolis ongi parim see, et tõesti rõhutakse õppimisele – mitte niisama enda koolist läbivedamisele," arvas Kauril.

Üks tänavune tõusja oli Toila gümnaasium, kel on laias matemaatikas ette näidata vabariigi 20. koht, inglise keeles

35. koht ja kitsas matemaatikas 36. koht. Koolide maa-rahul, töötame edasi ja üritame õigustada kõigi meile tulnud õpilaste ootusi."

Toila gümnaasiumi IT-spetsialist ja õpetaja Avar Pentel kommenteeris, et matemaatikas on toilakatel olnud läbi aastate head tulemused ja need on viinud ka Eesti tippu, kui ühe aasta langus väljajärgi.

"Kõige tugevam ongi olnud matemaatika, inglise keel tubli Eesti keskmine ja eesti keel kõige nõrgem. Viimase tulemused on hakanud küll oma kooli võrdluses paranema," märkis Pentel.

Ida-Virumaal on tänavu olnud tegijad teisedki väikesed maagümnaasiumid – maakonna esikümnesse jõudsid veel Lügane keskkool ja Iisaku gümnaasium.

Uued vallad võtavad jäätmevedu tõsiselt

Kohtla ja Kohtla-Nõmme vald kuulutasid välja ühishanke korraldatud jäätmevedaja leidmiseks, Alutaguse vallas hakatakse jäätmete teemal uuel aastal põhjalikult kodutööd tegema.

Kui Kohtla vallas on korraldatud jäätmevedu käinud juba kaks lepinguperioodi ja viimane neist saab selle aastaga otsa, siis Kohtla-Nõmme vallas pole jäätmevedaja leidmiseks veel kordagi hanget tehtud. "Kui hakkasime uut hanget ette valmistama, siis Kohtla-Nõmme vallavalitsus volitas meid oma elanike soovil kahe valla ühishanget tegema," rääkis Kohtla vallavanem Etti Kagarov.

Kõigi kolme liitva valla ühishange ei ole praegu teema, sest senise Toila valla jäätmeleping kehtib veel aasta ja pool. Tegelikult pidanuks see tänavu augustikuuga lõppema, ent hinnatõusuvaidlus OÜga Ekovir päädis kompromissiga, mille tulemusena jäätmevedaja vähendas hinnatõusu tingimuse, et lepingut aastaks pikendada.

Kahe valla ühishangete oodatakse pakkumisi 24. novembriks, leping tahetakse sõlmida kolmeks aastaks.

Uues Alutaguse vallas on enamikul liitujatel kehtiv jäätmeveoleping olemas, erandiks on vabaturuhinda maksev Tudulinna vald. "Kahel korral tegime hanke koos Iisaku vallaga, aga kolmandal korral nad unustasid meid ära," rääkis Tudulinna vallavanem Andrus Toss. "Ühishange andis meile mõlemale soodsama hinna, kui Iisaku viimati üksi sai, aga vabaturuhind, mis praegu meil on, on sellest rohkem kui kaks korda kallim."

Iisaku vallavanem Raivo Raap ütles, et nende jäätmeveoleping kehtib veel aasta ning tema teada on leping olemas ka Mäetaguse ja Alajõe vallal. Illuka suhtes polnud ta kindel (*Illuka abivallavanem Ervin Metsatalu kinnitas, et leping on olemas – toim.*).

"Selge, et uues Alutaguse vallas tuleb asjad üle vaadata, kõik lepingud eraldi, arvestada kõiki nüansse. Teatud piirkondadel on oma erinevused, peab kaaluma, kas teha ühishange kogu valla peale või piirkondade kaupa. Kindlasti on enne hankesse minekut vaja põhjalik kodutöö ära teha ja venitada sellega ei saa."

Tudulinna kui ainsa lepinguta piirkonna kohta ütles Raap, et oleks mõistlik see Iisaku praeguse lepinguga liita, näiteks lepingu lisaga. "Loomulikult tuleb seda kõigepealt arutada Ragn-Sellsiga, kellega meil praegu leping on," märkis ta. (PR)

PÕHJARANNIK

Hoiatusega,
kuid ootamatult

See on juba vana nali, et Eestimaale saabub talv ikka ootamatult. Kuigi ilmaennustajad hoiatasid juba mitu päeva ette, et ilm läheb järsku talviseks, oodata on lund ja libedust.

Sellele vaatamata juhtus eilse päevaga üle Eesti rohkem kui 100 liiklusõnnetust. Õnneks enamik neist kergemad ning inimesed neis tõsiselt kannatada ei saanud. See on tüüpiline talve algus. Kalendrisse vaadates on inimesed harjunud mõtlema, et ega talv ju enne detsembrit tule (viimaste aastate kogemuste kohaselt ei pruugi tulla ka jõulukuul), kuid üldjuhul on esimene lumi ikka oktoobris-novembris saabunud.

Miks ta siis ikkagi nüüd jälle justkui ootamatult tuli. Tegelikult ei tulnud ju. Lume- ja libedatõrjet tehti nii maanteedel kui ka linnatänavatel, ehkki see ei pruukinud olla piisav nendele, kes oma suviseid sõidukirehve talviste vastu polnud vahetanud. Mõned ehk ei teinud seda nimme, sest on harjunud, et esimene lumi sulab nagunii peagi, ning kogemus ja ka ilma-teade annavad sellele kinnitust.

Aga selge on see, et talvised liiklusolud ongi oluliselt teistsugused kui suvised ning ükski lume- ja libedatõrje ei taga suviseid sõidutingimusi. Arvestades seda, kui "lihtsad" talved on viimastel aastatel teehooldajatel olnud, tuleb pigem neid tunnustada selle eest, et vaatamata "napile töökogemusele" varasematel aastatel, pole nende võimekus ja valmisolek siiski kadunud. Kuigi alati võib öelda, et saaks ka paremini.

ÜKS KÜSIMUS

KUI PALJU PARTEIKAASLASI OLETE KESKERAKONNAST VÄLJA HEITNUD?

Keskerakonna volikogu leidis septembri alguses, et oma ridadest tuleb välja heita kõik konkureerivates valimisliitudes kandideerijad, kuid sellekohased otsused tuleb teha erakonna piirkondade juhatustel.

Keskerakonna Ida-Viru piirkonna esimees EEVI PAASMÄE:

Hiljuti koos olnud piirkonna juhatus otsustas heita erakonnast välja neli inimest Sillamäel, kaks Kiviõlis ja ühe Alajõel. Neist kõige tuntum oligi ilmselt Alajõe kunagine vallavanem Jüri Kuzmin, kes kandideeris valimisliidus Alutaguse Heaks. Kuid temagi on aktiivsest poliitikast taandunud [sai valimis-
tel kaks häält].

Mis puudutab tuntud Jõhvi keskerakondlasi Kaarel Pürgi, Endel Paapi ja Eduard Easti, siis korra järgi peab esmalt nende suhtes seisukoha võtma Jõhvi osakond. Nende koosolekut ei ole veel toimunud.

TOIMETUS

Peatoimetaja:

ERIK GAMZEJEV 335 4454

Sekretär:

LEA KIISKÜLA 335 4444

info@pohjarannik.ee

Faks:

335 4441

Tegevtoimetaja:

ERIK KALDA 335 4453

Ajakirjanikud

IRINA KIVISELG 335 4448

TEET KORSTEN 335 4465

KÜLLI KRIIS 335 4442

PEETER LILLEVÄLI 335 4464

ILJA SMIRNOV 356 6652

GERLI ROMANOVITŠ 335 4443

SIRLE SOMMER-KALDA 335 4452

NIINA VOROPAJEVA 335 4447

Reklaamiosakond

ÜLLE METSAR 335 4450

RIINA ALLSAAR 335 4445

PILLE PAJUR 335 4457

Reklaamiküljendaja:

KRISTEL SOOMETS 335 4461

Küljendaja:

ANNE KEEDUS 335 4461

Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt:

41532 Jõhvi, Rakvere 8,

telefon 335 4450.

E-post: reklaam@pohjarannik.ee

Väljaandja AS PR PÕHJARANNIK

Trükitud trükikojas Trükis

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastõid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastõid ei tagastata ega retsenseerita. Kõik ajalehes Põhjarannik avaldatud artiklid on autoriõigustega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI PR Põhjarannik kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

Arvamus

Kiire internet jõuab
ka maale

Valitsus on järgmiseks kaheks aastaks eraldanud riigieelarvest 20 miljonit eurot, et viia kiire internet kodudesse ka maapiirkondades.

Alates eelmise aasta sügisest on mitmed maakonnad tegelnud kiire internetiühenduse soovijate kaardistamisega. See on äratanud huvi ka teenusepakkujates ning selleks, et toetuse ulatus oleks võimalikult suur ja võimalikult paljud inimesed saaksid vajaliku ligipääsu internetiühendusele, on majandus- ja kommunikatsiooniministeerium otsustanud korraldada üle-eestilise konkursi rajamistoetuse jagamiseks.

Otsustasime muuta riigipoolset sekkumist eesmärgiga leida lõpptarbijale kõige kiirem ja odavam lahendus. Meie ainus eesmärk on tagada kiire internetiühendus kõikidele Eesti elanikele, saavutades selle võimalikult kiiresti ja maksumaksjale kulu efektiivselt.

Kui selle eesmärgi saavutamiseks tuleb rohkem tööd teha ja esialgseid plaane muuta, siis oleme ka selleks kohustatud. Kiire internet maapiirkondades on oluline kiirendi kohalikele omavalitsustele, arendades nii ettevõtlust (turism, kaugtöö) kui ka pakku-
des kohalikele elanikele nüüdisaegset infrastruktuuri.

Esialgsete plaanide muutmine ei ole lihtne, aga teinekord on see vajalik. Sel sügisel andsid erasektori esindajad, näiteks Telia ja Elektri-levi, meile teada, et nad plaanivad olulisemalt jõulisemalt lairibasse investeerida. Me saime ka sellest aru, et maakonnapõhised ärimudelid, nagu digimaa, digitee, digisaar ja teised, ei pruugi tööle hakata, kui arvestada uusi erasektori investeringuid. See tähendab, et kui erasektor rajab omal jõul kiire interneti kõikidesse tihedamini asustatud punktidesse, siis maakonnapõhiste ärimudelite toimimine on ohus: ainult metsatalladesse interneti viimisega ei ole võimalik opereerimiskulusid katta.

Erasektori võimekus ise investeerida on väga hea sõnum maksumaksjale ja võimaldab meil oluliselt efektiivsemalt lõpptulemuseni jõuda. Kui esialgu oli meie plaan 20 miljoni euroga katta kolm-neli maakonda kiire internetiga maakondliku rahastusmudeli järgi, siis arvestades sideoperaatorite ja ka uue sideturuosalise Elektrilevi investeerimisplaane, on esialgse hinnangu järgi võimalik sama rahaga peaaegu terve Eesti katta kiire internetiga. Numbri-
d on veel esialgsed, aga meie praeguste arvutuste kohaselt oleme võimalised 20 miljoniga peaaegu terve Ees-

URVE PALO, ETTEVÕTLUS- JA INFOTEHNOLOOGIAMINISTER, SOTSIAALDEMOKRAATLIK ERAKOND

Saame aru, et maakondade esindajad on juba ära teinud suure eeltöö, aga tegemist ei ole nendelt vaiba jalge alt ära tõmbamisega.

ti ära katma viie-seitsme aastaga.

Kohalike omavalitsuste toetamise mudel aga nägi ette riigipoolset koguinvesteeringut suurusjärgus 70 miljonit eurot, millele lisanduks 100 miljoni euro ulatuses ka omavalitsuste enda rahastus. Seega võtab nimetatud mudel omavalitsustelt kohustuse ise investeerida. Pole vaja laenu võtta ja saab kordades kokku hoida maksumaksja raha, võimaldades samal ajal lõppeesmärgi kiiremini täita.

Tahame rõhutada seda, et kiiresti muutuvast IKT valdkonnas on väga oluline muudatustega kaasas käia ja vajaduse korral ka ümber otsustada, kui selleks on väga kaalukad argumendid. Seda oleme õppinud kas või SKAISi [sotsiaalkindlustusameti infosüsteemi] projekti näitel, et esialgsest heast ideest võib saada läbikukkumine, kui olukorra muutustega ei arvestata.

Saame aru, et maakondade esindajad on juba ära teinud suure eeltöö, aga tegemist ei ole nendelt vaiba jalge alt ära tõmbamisega. Ri-

gi huvi on endiselt pakkuda inimestele sama teenust, lihtsalt investeringutega on võimalik algust teha varem ning projekt on ka maksumaksjale soodsam. Küsimus pole selles, kes rajab võrgud. Küsimus on, kui paljudele inimestele ja kui madala hinnaga internetiühendus koju tuleb.

Peale selle peab konkursi võitja jätkama piirkondlike meeskondadega koostööd ning rajama ühendused võimaluse korral ka vastavalt kaardistustele. Seetõttu oleme plaaninud kohtuda 6. novembril riigikogus kohalike projektide eestvedajatega, et tagada võimalikult sujuv üleminek nii-öelda maakondlikult mudeli üle-eestilisele mudelile.

Üle-eestiline rahastusmudel on kõigile pakkujale avatud: võidab see, kes suudab kõige suurema osa Eestist kiire internetiühendusega katta. Seda mudelit soosib ka Euroopa Komisjon, maakondliku mudeli puhul peaksime komisjonilt võtma riigibiloa, mille menetlemine pikendaks protsessi umbes aasta võrra.

Rakvere 8,
41532 Jõhvi,
tel. 335 4444,
info@pohjarannik.ee

PÄEVA LAUSE

"Puid, mida on 12 aastat kõveraks kasvatatud, ei soovita sirgeks painutada."

Sotside Tallinna linnapea kandidaadi Rainer Vakra hinnangul tahab Keskerakond, loobudes nendega koalitsiooni loomisest, jät-
kata edgarsavisaarelikku monopolistii.

(Delfi, 26. oktoober)

LEHED EILE

EESTI PÄEVALEHT kirjutab, et kolmapäeva hilisõhtul, kui koalitsioonikõnelused Keskerakonna ja Tallinna sotsiaaldemokraatide vahel olid kestnud tunde, tuli valimised võitnud keskparteilt selge "ei". Kahe maailmavaateliselt üksteisega üsna sarnase erakonna huvitava liidust ei saa siiski asja.

Läbirääkimistega edasi liikumine võinuks anda tunnistust, et Eesti läheneb meil seninägematule, aga Põhja-
maades üsna loomulikule konsensuspoliitikale. Keskerakond võib küll üksinda valitseda, kuid ühehääleline enamus tähendab pidevat praadimist. Partneri kaasa-
mine oleks andnud võimaluse jagada nii vastutust kui ka võimu.

Arusaadav, et SDE-l polnud huvi minna "sülekoe-
raks" nagu Jüri Pihli ajal aastail 2009-2010, kui Edgar Savisaare võimuvertikaal neist üle sõitis. Vastutuse saanuks sellisel puhul niikui-
nii, aga reaalselt võimu mitte. Sotside soov, et otsused oleksid konsensuslikud, võimaldanuks surnud punktist edasi liikuda. Ent samamoodi võib mõista Keskerakonda, kes mäekõrguse ülekaalu juures ei suutnud väikse-
male partnerile vetoõigust anda.

ÕHTULEHT nendib, et kindlasti on hea, et spetsialistid hakkasid meie ID-
kaartide avastatud võimaliku turvavea kõrvaldamisega kohe tegelema, valitsus ei varjanud probleemi ning ka e-valimised viidi edukalt läbi. Just viimane kinnitab, et rahva usaldus meie e-riigi vastu on endiselt kõrge. Seega on olemas head eel-
dused, et kaardikasutajatele tülikas, kuid hädavajalik ID-kaardi tarkvara uuendamise protsess saaks edukalt tehtud. Võtmeküsimus positiivse suhtumise säilitamisel on, et uuendamine ei muutuks ülemäära tülikaks.

Praeguse seisuga on muret tekitav asjaolu, et ID-
kaardi värskendamiseks pannakse kõigepealt kinni kaardi elektroonilise kasutamise võimalused. Alles seejärel saavad 800 000 kaardiomanikku hakata interneti kaudu värskendusi tege-
ma. Siin peitubki konks: kui ööpäevase saab seda teha ku-
ni 15 000 inimest, siis venib turvaaukude likvideerimise protsess mitme kuu pik-
kuseks.

ILM JÕHVIS

REEDE. Pilves ilm, sajab lund, lõrtsi ja vihma. Puhub nõrk muutliku suunaga tuul. Õhutemperatuur on -1 kuni +1 kraadi.

EESTI

ALAMPALK TÕUSEB 500 EURONI

Eesti tööandjate keskliit ja ametiühingute keskliit allkirjastasid neljapäeval alampalga kokkuleppe, mille järgi tõuseb miinimumpalk 2018. aasta algusest 500 euron ja minimaalne tunnipalk 2,97 euron.

"Töövõljalikusest kaks korda kiirem alampalga kasv paneb jätkuvalt tugeva surve tööandjatele efektiivsuse kasvatamiseks, samas on oluline kokkuleppes sisalduv arusaam, et palgakasv ei saa tulla mitte millestki, vaid ikka töövõljalikuse kasvust," teatas tööandjate keskliidu juhataja Toomas Tamsar.

Ametiühingute keskliidu esimehe Peep Petersoni sõnul olid kõnelused alampalganumbri kokkuleppimiseks tavapärasest keerulisemad, kuna miinimumpalga tõusu eeldus oli jõuda ühisele arusaamale ka pikemaajalise metoodikas, kuidas miinimumtöötasu tulevikus tõusma peaks.

"Harjusime viimase viie aasta jooksul ära kiire alampalga tõusuga keskmiselt 10 protsenti aastas ja sellel oli hea mõju palgade ühtlustamisele. Nüüd tempo langeb, aga kokkulepitud tõusuvalemi alusel saavad kõik töötajad siiski majanduse arengust õiglasel osa," ütles Peterson.

Alampalga kokkuleppe näol on sisuliselt tegemist laiendatud kollektiivlepinguga kõige kõrgemal tasemel, mis tähendab, et see on täitmiseks kohustuslik kõigile Eesti tööandjatele, seega uuest aastast ei ole lubatud täistööajaga töötajale maksta väiksemat kuutöötasu kui 500 eurot.

2017. aastal on töötasu alammäär 470 eurot kuus, millest alampalga saaja saab netotasuna kätte 398,46 eurot. 2018. aastast tõusevad nii madala ja keskmise palgaga töötajate maksuvaba tulu kui ka alampalga määr 500 euron, mis tähendab, et alampalga saajate netosissetulek 482 euron kuus.

PRIA MAKSAB PINDALATOETUSED VÄLJA DETSEMBRIS

Põllumajanduse registrite ja informatsiooni amet (PRIA) maksab detsembrikuu jooksul põllumeestele välja pindalapõhised otsetoetused ja üleminekutoetused, toetuste määramise või taotluse rahuldamata jätmise otsused tehakse 10. detsembriks.

"PRIA alustab otsetoetuste maksmist kohe määramisotsuste kinnitamise järel, sest meile on teada, kui keeruline on tänavune aasta põllumeestele olnud ja kui väga toetusi oodatakse," ütles PRIA peadirektori asetäitja Ahti Bleive. (BNS)

Uudised

Mihhail Stalnuhhin hoidis eilsel Narva volikogu istungil omaette ja lahkus sealt sõnagi lausumata õige pea pärast algust. ILJA SMIRNOV

VÕIM: Volikogu esimeheks sai esimese astme kohtus kelmuses süüdi mõistetud Jefimov

Stalnuhhin ei ühinenud Narva volikogu keskfraktsiooniga

■ Narva keskerakondlastest äsjastel valimistel ülekaalukalt kõige rohkem häali kogunud riigikogu liige Mihhail Stalnuhhin ei ühinenud volikogu oma erakonna fraktsiooniga, kes valis eile volikogu juhiks esimese astme kohtus kelmuses süüdimõistva otsuse saanud Aleksandr Jefimovi.

ILJA SMIRNOV
smirnov@pohjarannik.ee

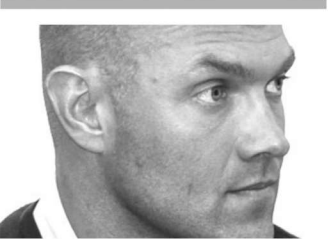
Fraktsiooni moodustasid kõik ülejäänud Keskerakonna nimikirjast volikogusse valitud 22 saadikut. Stalnuhhin on olnud vastu oma erakonnakaaslaste plaanile rajada Narva riigigümnaasium. Tema pooldab põhimõtteliselt linnagümnaasiumide säilitamist.

Stalnuhhin lahkus varakult istungilt

Eilsel istungil viibis Stalnuhhin lühikest aega, ta lahkus sõnagi lausumata enne seda, kui volikogu asus valima esimeest.

Narva vee-ettevõtte juht Aleksei Voronov, kes sai taas ka volikogu keskfraktsiooni esimeheks, lubas eilsel istungil, et nende fraktsioon hakkab viljelema avatud ja Narva elanikele arusaadavat poliitikat. Prioriteetidena tõi ta esile elukeskkonna, sotsiaalsfääri, hariduse ja spordi arendamise.

"Ehitame vähemalt kolm laste mänguväljakut ja ühe spordiväljaku igal aastal," lubas Voronov, lisades loetelusse ka riigigümnaasiumi, kus 60 protsenti ainetest õpitakse eesti ja 40 protsenti vene

ANTON PRATKUNAS

Mul on pisut naljakas: hääletame seda, mis on juba varem otsustatud.

keeles. Samuti nimetas ta eelseisvate suuremate plaanide seas spordikeskuse ja kergejõustikuhalli ehitamist.

Voronov kaitses Jefimovit

Kuna peale Stalnuhhini puudus volikogu esimehe valimise ajal ka üks keskfraktsiooni liige, sai 2011. aastal esimest korda sellesse ametisse valitud Aleksandr Jefimov seekord 21 saadiku toetuse.

Voronov leidis, et Jefimovi juhtimisel on linnavolikogu töötanud konstruktiivselt ja küllaltki efektiivselt.

Ta puudutas ka Jefimovi kohtulugu. "Me kaalusime seda küsimust põhjalikult ja

meie arvates ei takista see tema valimist volikogu esimehe kohale," arutles Voronov. "Esiteks ei ole see protsess veel lõppenud ja jõustunud kohtuotsust veel pole. Teiseks usub meie fraktsioon, et Aleksandr võidab selle protsessi. Õigusemõistmine ei tohi olla valikuline. Kui igaüks meist peeglisle vaatab, siis ma arvan, et saadikuna töötamise ajal on kõigil meil tulnud ette olukordi, kus oleme haiguslehel olles teinud saadikutööd. Kuid valik langes ainult Aleksandri peale. See pärast soovime talle edu selles kohtuasjas."

Opositsioon on nõrk

Valimisliidul Meie Narva on volikogus kaheksa kohta. Ka nemad moodustasid eile fraktsiooni, mille juhiks sai Narva valimistel enim häali kogunud Katri Raik. Meie Narva esitas volikogu esimehe kandidaadiks Ants Kutti.

Et Kutti ise ja samuti nende liidu liige Jüri Raud eilselt istungilt puudusid, hääletas tema poolt vaid kuus saadikut.

Volikogu aseesimeesteks valiti keskerakondlased Larissa Olenina ja Jelena Pahhomova.

Meie Narva tegi ettepaneku loobuda aseesimeestest, et säästa aastas linnale 25 000 eurot, ent see mõte ei saanud Keskerakonna toetust.

Narva volikogu üks väheseid uustulnukaid, tuntud spordiürituste korraldaja Anton Pratkunas rääkis oma saadikutöö esmamuljetest

muigega. "Mul on pisut naljakas: hääletame seda, mis on juba varem otsustatud – nii asetäitjate arv kui ka nende nimed. Siin jäi üle täita vaid formaalsused," tões ta.

Opositsioonileeri kuuluv Pratkunas oli mõnevõrra üllatunud, et tal pole tegelikult võimalik mõjutada ühtegi otsust. "Seda, millest varem olin vaid kuulnud, kogesin nüüd ise omal nahal," lisas ta.

Eesmärgid on sarnased

Ta loodab siiski, et mingit koostööd võimalolijatega õnnestub teha, sest keskerakondlased rääkisid headest plaanidest. "Meil on samad eesmärgid ja tahaks koos tegutseda, et kõik areneks ning need mänguväljakud ja spordiobjektid tõepoolest valmiks," sõnas ta.

Sama meelt oli ka Aleksei Voronov. "Valimistel on meil erisugused liidud ja erakonnad. Kuid meie vahel pole vastuolusid, sest kõik on Narva arendamise poolt ning programmid on meil üsna sarnased," tões ta.

Erimeelsusi Mihhail Stalnuhhiniga ei soovinud Voronov kommenteerida. Ta tuletas vaid meelde, et Stalnuhhin on samuti keskerakondlane ja ta on fraktsiooni oodatud.

Aleksandr Jefimov ütles, et sai valimiskampaania ajal aru, et tuleb rohkem suhelda elanikega, et saada enam tagasisidet. "Peame rohkem selgitama otsuste loogikat," märkis ta.

LÜHIDALT

EESTI ENERGIA PLAANIB ESTONIA KAEVANDUSSE PUMPHÜDROELEKTRIAAMA

IDA-VIRUMAA. Eesti Energia kaalub võimalust rajada pärast Estonia kaevanduse sulgemist kaevanduse territooriumile pumphüdroelektrijaam.

"Kaalume võimalust rajada praeguse Estonia kaevanduse territooriumile tulevikus pumphüdroelektrijaam. Näeme, et pumphüdro aitaks Eesti elektrisüsteemil Venemaa ühendelektrisüsteemist desünkroniseerimisel sagedustooteid pakkuda," ütles Eesti Energia projekti-direktor Veljo Aleksandrov BN-Sile.

Kuivõrd Estonia kaevanduses jätkub kaevandavat põlevkivi veel kümnekonnaks aastaks, siis on ka pumphüdroelektrijaama projekt võimalik alles kaugemas tulevikus. "Projekt on alles uuringute faasis ja jaama võimalikust valmimisest saame rääkida kõige varem järgmise kümnenendi keskepaigas. Ehitama saaks hakata alles pärast projekti vajalike uuringute, analüüside ja planeeringu tegemist," lisas Aleksandrov.

Ida-Virumaal asuv Estonia kaevandus on maailma suurim põlevkivikaevandus, mille mäeeraldisel üldpind on 141 ruutkilomeetrit. Suuruse poolest on see võrreldav Tallinna linnaga. Estonia kaevandus tootis 2016. aastal 8,2 miljonit tonni põlevkivi, andes Enefit Kaevanduste põlevkivitoodangust ligikaudu 62 protsenti. Estonia kaevanduses töötab kokku 1300 inimest.

POLITSEI

LAPS SAI AUTOLT LÖÖGI

25. oktoobril kell 12.25 sai Narvas Kreenholmi 4. maja juures 56aastase mehe juhitud maasturiit Toyota Land Cruiser löögi 14aastane tüdruk, kes oli asunud ületama sõiduteed selleks mitte ette nähtud kohas. Jalakäija toimetati Narva haiglasse. Seoses selle õnnetusega otsib politsei juhtunu pealtnägijaid, kellel palutakse helistada Narva politseijaoskonna telefoninumbri 357 6031 või kirjutada aadressile ida.vihje@politsei.ee.

PURJUS NOORUKID KAKLESID POES

25. oktoobril kell 20.50 teatati, et Kohtla-Järvel Järvküla teel asuvas kaupluses toimub kaklus. Kannatada said esialgsel andmetel kolm noorukit ja üks täiskasvanu. Kiirabi toimetas kolm isikut esmaabi andmiseks haiglasse. Politsei toimetas asjaolude väljaselgitamiseks jaoskonda ühe 18aastase ja kaks 17aastast noormeest. Kõik kolm olid alkoholihoobes. Politsei pidas kahtlustatavana kinni 17aastast nooruki. Juhtunu täpsemad asjaolud selgitab politsei välja kriminaalmenetluse käigus.

LÄKS VANAEMALE KALLALE

25. oktoobril teatati, et Kohtla-Järvel Torijõe tänaval asuvas korteris lõi 70aastast naist tema lapselaps. Politsei pidas 22aastase mehe kahtlustatavana kinni.

Toila volikogu esimeheks valiti Roland Peets

■ Toila volikogu valis eile oma esimeheks Roland Peetsi, kes on Toila volikogu juhtinud ligi kuus aastat. Volikogu aseesimeheks sai Kalle Merilai.

ERIK KALDA
erikk@pohjarannik.ee

Kui valimised võitnud valimisliit Ühtne Vald esitas esimehe kohale Peetsi kandidatuuri, siis opositsiooni jäänud Sotsiaaldemokraatliku Erakonna kandidaadiks sai Etti Kagarov. Hääletamisel sai Peets 15 kohalolnud volikogu liikmelt 10 poolthäält ning Kagarovit pooldas viis volikogu liiget. Volikogu aseesimeheks valiti samuti valimisliidu Ühtne Vald liige Kalle Merilai 13 poolthäälega pärast seda, kui teine kandidaat Olesja Ojamäe Reformierakonna nimekirjast oma kandidatuuri taandas.

Kolme vallavalitsuse tagasiastumine

Seaduse järgi toimub esimesel volikogu istungil peale volikogu juhtide valimise ka vallavalitsuse tagasiastumine. Toila volikogu oli selles mõttes erakordne, et tagasi astusid üksteise järel kolm vallavalitsust: Kohtla, Kohtla-Nõmme ning Toila vallavalitsuse liikmed.

Roland Peets tänas volikogu talle osutatud usalduse eest ning lubas teha kõik, et "meie volikogu valitseks korruptsioonivabalt".

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna nimekirjas volikokku saanud Urssi Joost meenutas oma sõnavõtu Peetsile aegu, mil too oli piirivalveameti peadirektor. "Sa oled kunagi piirivalve üles ehitanud. Nüüd on sul võimalus üles ehitada uus vald. Ainult et kui piirivalves arvati kõige nõrgemad koosseisust välja, siis siin hinnatakse sind selle järgi, kuidas tunnevad end kõige nõrgemad," sõnas Joost.

Roland Peets ütles Põhjarannikule, et kindlasti peaks

valla juhtimises olema muutusi. "Sissetöötatud harjumused võivad hakata pärssima organisatsiooni positiivset auru ja arengut. Iga asi tahab saada muutusi, sest meie ümber ju taustsüsteem muutub ning maailm areneb."

Tahab siluda vastasseise

Küsimusele, kuidas kolme valda võimalikult valutult üheks integreerida, vastas Peets, et siin on oluline kaasaamine. "Valimiste käigus on räägitud, et "no nüüd Toila mehed tulevad ja hakkavad rullima". Kõige tähtsam on, et seda ei saaks toimuda ja keegi ei saaks öelda, et Toila mehed nüüd rullivad. Aga ootame ka teistelt seda, et nad ei hakkaks teki sikutama, vaid vaataksid valda tervikuna," sõnas Peets.

Volikogu esimehe sõnul on tähtis aru saada, et nüüd olakse üks vald, mitte ühe valda kolm eri piirkonda. "Kõige tähtsam on see, et suudame ehitada sillad kogukondade vahele ja hoiduda vastandumisest. Sellest oleneb kogu valla edukus." Tema sõnul on loomulik, kui reformi käigus tekib pingeid, ning otsustamaks, kes ametnikest jääb ametisse ja kes lahkub, tuleb valida parimad, mitte nii, et igast vallavalitsusest jäetakse proportsionaalselt ametnikke tööle.

Peets eitas, et tema valimisliit on mõne poliitilise jõu volikogu koostööst kõrvale lükanud. "Me ei ole jõudusid kõrvale lükanud, kõrvale on ehk lükatud mõni persoon. Me oleme rääkinud Reformierakonna ja sotsidega, teinud neile pakkumisi. Oleme püüdnud ka üles ehitada silda, et persoonidevahelised vastuolud maha võtta. Ma kutsungi tänaseid volikogu liikmeid unustama eelse ja vaatama homsesse."

ÜLESKUTSE: Muuseumid ootavad nii vanu vappe kui ka liiklusmärke

Kaduvate omavalitsuste sümboolika kolib muuseumisse

■ Haldusreformiga kaardilt kaduvate omavalitsuste vappe ja lippe, aga ka valdade algust tähistavaid liiklusmärke ootavad endale nii Eesti rahva muuseum, maanteemuuseum kui ka väikesed muuseumid, kes talletavad kohalikku ajalugu.

GERLI ROMANOVITŠ
gerli@pohjarannik.ee

Eesti rahva muuseum (ERM) pöördus kõigi Eestimaa valdade ja linnade poole, et paluda oma kogudesse hoiule praeguse haldusterritoriaalse reformi käigus aktiivsest kasutusest välja minevate omavalitsuste lipud, vapid ja muu sümboolika. Kuna ERM jäädvustab Eesti kultuurilisi arenguid, siis oleks hea, kui omavalitsuste sümboolikast moodustuks ajaloolise talletatud terviklik kogu.

"Omavalitsuste roll Eesti arengus on olnud silmapaistev ning nendega seotud sümboolika annab kohaliku koloriiti ja tähendust väga hästi edasi," ütles ERMi direktor Tõnis Lukas pöördumises.

Omavalitsuste sümboolika hakkas täiendama Eesti rahva muuseumis kohapealse teorganisatsioonide lippude kogu. Suur osa ühingute sümboolikast anti muuseumile üle 1940. aastal nende nõukogude võimu poolt massilise likvideerimise ajal.

Annavad hea meelega

Endine Kohtla vallavanem Etti Kagarov ütles, et nad kindlasti annavad oma lipu ja vapi hea meelega ERMi kogusse. "Kuna vallas on sellist sümboolikat rohkem, kui ERM vastu võtta suudab, siis otsi-

Illuka valla lipp saadeti muuseumisse piduliku tseremoniaga. Ka teiste omavalitsuste sümboolika leiab endale ajapikku vääriks kohale.

MATTI KÄMÄRÄ

megi sellele kohta," ütles ta. Kagarov lisas, et on just Saka rahvamajas, et kohapeal vaadata, kas valla lipp, vapp, aga ka näiteks välja andmata aukodanike märgid ning hõbelusikad võiksid kolida sinna.

Kuna vallas on peale sümboolika erisuguseid materjale, mida uues vallas vaja pole, siis tuleks neile koht leida. Nii näiteks oleks hea ajaloo tarbeks talletada külade arengukavasid või näiteks valda puudutavaid ajaleheväljalõikeid. "Kui kellelgi on tulevikus huvi, on see kõik ühes kohas olemas," lisas ta.

Toila valla sümboolika jääb aga esialgu kasutusse nagu ka näiteks Sonda valla oma.

"Oleme kokku leppinud, et enne uue põhimääruse kinnitamisest tegustetakse Sonda põhimääruse järgi, mis tähendab, et kasutuses on nii meie vapp kui ka lipp," ütles Sonda senine vallavanem Andrea Eiche.

Uue põhimääruse vastuvõtmise ja sümboolika väljatöötamiseni läheb aga aega, mis tähendab, et Sonda lipp

lehib kõikide omavalitsusasutuste juures vähemalt uue aasta alguseni. "Me oleme küll uue sümboolika väljatöötamisega algust teinud, aga jõudnud pole veel suurt kuhugi," tunnistab ta.

Pärast seda kui lipp käigust ära läheb, on nad hea meelega valmis selle ERMile üle andma. Nagu ka liiklusemärgid, mida tahab endale maanteemuuseum. "Just täna potsatas postkasti nende teade, et nad võtaksid hea meelega endale meie valla piiri tähistavad liiklusemärgid," ütles Eiche ning lisas, et ka selle vastu pole neil midagi.

Kohalikesse muuseumidesse

Vaivara vallas jääb üle ainult lipp, sest uues Narva-Jõesuu linnas on otsustatud, et kasutusele jääb linna lipp ning Vaivara valla vapp. "Mis saab lipust, ei oskagi ma öelda. Pole sellest räägitud ega midagi otsustatud," tõdes valla infojuht Alar Tasa.

Kõige tõenäolisem koht võib olla lipul ja sümbooli-

ETTI KAGAROV

Kuna vallas on sellist sümboolikat rohkem, kui ERM vastu võtta suudab, siis otsimegi sellele parasjagu kohta.

kal aga Sinimägede muuseumis. Ka Alutaguse valla seniste omavalitsuste sümboolika liigub esimese valikuna valla territooriumile jäävasse Iisaku muuseumisse. Kui seda on aga piisavalt, et jagub ka ERMile andmiseks, pole keegi selle vastu.

Alutaguse vald saab endale ka täiesti uue sümboolika. Üleminekuperioodil kasutavad omavalitsused aga veel olemasolevaid vappe ja lippe.

Esimene lumi tõi liikluses plekimõlkimisi, aga ka vigastusi

Eile maha sadanud selle sügise esimene lumi muutis teed libedaks ning tõi kaasa hulgaliselt kergemaid liiklusõnnetusi, milles kaks inimest vigastati.

Ida prefektuuri pressiesindaja Leana Loide sõnul juhtus Ida-Virumaal eile plekimõlkimisi, teelt välja sõite ja muid väiksemaid õnnetusi.

Enne keskpäeva juhtus Jõhvi politseijaoskonna territooriumil neli liiklusõnnetust, mille puhul paluti politsei abi. Neist kõige raskem leidis aset kella 9.35 paiku hommikul Tallinna-Narva maanteel Kohtla vallas Saka külas, kus omavahel põrkasid kokku kaks sõiduauto. Õnnetuses said kannatada kaks inimest, kellest ühe toimetati kiirabi haiglasse. Kümme minutit hiljem juhtus Tallinna-Narva maanteel samuti Saka lähedal avarii, kus mikrobusi juht sõitis teelt välja vastu puud. Õnneks keegi vigastatud ei saanud. Kella 9 paiku hommi-

kul juhtus liiklusõnnetus Tallinna-Narva maantee 180. kilomeetril Toila vallas Konju küla lähedal, kus sõiduauto Hyundai juht kaotas auto üle kontrolli ja sõitis teelt välja. Auto rullus üle katuse. Õnneks keegi vigastatud ei saanud.

Jõhvi politseijaoskonna välijuhi Sergei Matotškini sõnul on teeolud talvised kogu Ida-Virumaal, seda nii põhi- maanteedel kui ka linnaliikluses. "Vaatamata sellele, et suverehvide kasutamine on veel lubatud, peab võimaluse korral autole talverehvid alla panema ja liikluses äärmiselt ettevaatlik olema. Tuleb arvestada, et ilmastikuolud ei pruugi lähipäevil paraneda, vaid lähevad hoopis talvisemaks. Suverehvidel sõitmisest soovitatakse võimaluse korral pigem hoiduda," sõnas välijuht.

Ta lisas siiski, et samas ei tohi unustada, et ainuüksi rehvi liikluses ei päästa ning tähtis on valida sobiv kiirus ja ohutud sõiduvõtted.

Jõhvis hakkasid sahad eile aktiivsemalt tööle pärastlõunal.

PEETER LILLEVÄLI

Maanteeameti Ida regioonihooldeosakonna peaspetsialist Ulvi Tõnurist ütles, et sõitis eile isiklikult päris palju autoga ringi, et olukorraga tutvuda, kuid teehooldusele midagi ette heita ei saa. "Meile tuli mitmeid teateid, et Tallinna-Narva maantee

on täiesti hooldamata. Sõitsin ise kuni Purtseni ja sealpool oli korralikult tee servani puhtaks tehtud. Toila suunas olid mõned kitsad lume-ribad teel. Nii et kõik oli OK, sõitsin ise 90ga ning täiesti normaalsed tingimused," sõnas ta. (PR)

Roland Peets on Toila volikogu juhtinud kuus aastat ning ka eile valis volikogu enamus ta uuesti sellesse ametisse.

MATTI KÄMÄRÄ

LINNUS KUI MUUSEUM: *Ekspositsioon käsitleb mänguliselt kõike Hermannii linnusega seotu*

Kahe aasta pärast on Narvas unikaalne, kohalikule linnusele pühendatud muuseum

■ Narva muuseum leidis disainifirmadest koostööpartnerid Arhitekt11 ja Identity OÜ, kellega koos luuakse rohkem kui neljamiljonilise projekti käigus re-gioonis ennenägematu ekspositsioon kohaliku linnuse ajaloost.

TEET KORSTEN
teet@pohjarannik.ee

Narva muuseumi teadusjuhi Ivo Posti sõnul ei saa rääkida konkursi võidutööst, sest tänavu kevadel väljakuulutatud ideevõistluse eesmärk oli leida kõige fantaasiarikkama ja avatuma lähenemisega disainilahenduse pakkuja. Konkursil osales kaks firmat Lätist ja üks meeskond Eestist.

Ei ole Disneyland

"Võistlusülesanded nõudsid fantaasiat ja põhjalikku ettevalmistust. Arhitekt11 OÜ koostöös Identity OÜga suutsid tõestada, et nemad on "kastist välja" mõtlemisega, ja nad olid ka enim vaevalt näinud. Eile (25. oktoobril – toim.) kirjutati leping alla ja nüüd hakkame koos välja mõtlema, milline uus püsinäitus olema hakkab," ütles Posti.

Tulevane püsinäitus saab olema – vastupidi praegusele Narva muuseumi ekspositsioonile, mis on kodukandimuuseumi tüüpi – konkreetset linnusest kõnelev: linnusega seotud teemad, nagu sõjandus, linnuse ehitus, linnuse restaureerimine, olme, st see, kuidas linnuses elati.

Posti sõnul saavad muuseumikülastajad vastuseid paljudele huvitavatele küsimustele. "Näiteks sellele, kus olid linnuses kaev, käimla, suruaua. Me vaatame linnust kogu tema kompleks-suses. Sellist linnusemuuseumit meie regioonis pole – ei Venemaal ega Baltimaades. Kõik kipuvad olema kodukandi ajaloo laiemalt pajatavad. Stockholmis on küll sõjamuuseum, aga see ei asu hoones, mis oleks olnud sõjanduslik objekt. Meil on ve-

Ivo Posti (paremal) ja Anastassia Tuuder rekonstrueerimist ootavat Hermannii linnuse konvendihoonet tutvustamas. ILJA SMIRNOV

IVO POSTI

Alustame nagu detektiivid – vaatame tänaseid asju ja hakkame ajaloos tagasi minema; esmalt näitame tagajärgi ja siis räägime, kuidas nendeni jõuti.

danud, et on olemas sõjanduslik objekt ise, kus saame temast endast kõnelda," rääkis teadusjuht.

Originaalne on ka see, et ajaloole lähenetakse teistest otsast – st tänasest aega tagasi kerides. "Alustame nagu detektiivid – vaatame tänaseid asju ja hakkame ajaloos tagasi minema; esmalt näitame tagajärgi ja siis räägime, kuidas nendeni jõuti. See eel-

dab disainifirmalt hoopis erilist lähenemist ja firmad, kellega lepingu sõlmisime, evivad soliidset EXPO-l esinemise kogemust," ütles Posti.

Muuseum jääb tööde käigus avatuks

Tulevane ekspositsioon saabki olema pigem EXPO-lik – kui klassikaline, n-ö muuseumi lähenemine –, jäädes teaduslikkuse piiridesse. "Me hoidume disneylandis-tumist, st püüame hoiduda liigsest ninnunännutamisest. Meelelahutust pakume läbi selle, et inimene õpib midagi, aga see õpiprotsess ise on veidi meelelahutuslik. Püüame hoiduda hardcore teadusest ja murda seniseid arusaamu," kinnitas Posti.

Külastajate huve silmas

pidades toimub kogu ekspositsiooni uuendamine ajal, mil muuseum on avatud, ja see erineb tavalisest muuseumide praktikast. Teadusjuhi sõnul on tegu ka omaette logistilise väljakutsega, mille-ga püütakse toime tulla.

Züris, kes valis kolme konkureeriva disainerite rühma vahel välja enim sobiva, olid peale Posti SA Narva Muuseum liige Eldar Efendijev, SA juht Andres Toode, teadur Merike Ivask ning muuseumi teenindus- ja tootarendusjuht Kristel Habakukk, sisearhitekt Tiit Truus ja Tallinna ülikooli professor Indrek Ibrus, kes on kesken-dunud multimeediale.

Püsiekspositsiooni projekt valmib 2018. aasta septembriks ning püsiekspositsioon

avaneb külastajatele 2019. aasta kevadsuvel. Narva muuseumi uue püsiekspositsiooni loomine on osa projektist "Piirikindluse avastuskuse avamine". Projekti kogumaksumus on 4,6 miljonit eurot, millest 3,54 miljonit eurot tuleb Euroopa regionaal-arengu fondist; püsiekspositsiooni osa sellest on üks miljon. Projekt algas 2016. aasta 1. juulil ning kestab 2019. aasta 30. juunini.

Narva muuseumi projekti-juhi Anastassia Tuuder sõnul kuulutati 23. oktoobril välja ka hange Narva Hermannii linnuse konvendihoone restaureerimiseks ning novembri lõpus on teada, kes on huvitatud pakkumise esitamisest ja kui kalliks rekonstrueerimine võib kujuneda.

Kohtla-Järve haisu vähendamise kavad uuel ringil

Kõik tööstusettevõtted küll esitasid nõutud lõhnaainete vähendamise kava, ent kesk-konnaamet saatis need täien-damiseks tagasi.

Kohtla-Järve linna õhu-uuringu avalikustamise järel leppis uuringu tellinud keskkonnainspeksioon piirkonna tööstusettevõtete juhtidega kokku, et nad kõik esitavad 31. augustiks oma lõhnaainete vähendamise tegevuskava.

"Kõik esitasid tähtsajaks," kinnitas keskkonnainspeksiooni Ida-Virumaa büroo juhataja Aivar Lainjärv (pildil). "Edas-tasime need keskkonnaame-tile, kes kavad läbi vaatas ja erisugustel põhjustel kõigile puuduste kõrvaldamiseks tagasi saatis. Uus tähtaeg on tuleval nädalal, 31. oktoobril. Leppisime keskkonnaame-tiga kokku, et 8. novembri-l vaatame parandatud kav-vad koos läbi. Kui siis veel mingi probleem peaks õhku jääma, lahendame selle et-tevõtte esindajatega kohtu-des laua taga, et asjaga mitte venitada."

Lainjärve sõnul oli kõiki-del kavadel sisu olemas ja ettevõtteid on näidanud tahet need asjad ära teha.

"Kõige suurem lõhnaallikas on VKG poolkoks- ja tuhamägi, mida ettevõtte on plaanis altpoolt alustades järk-järgult sulgema hakata. Kuna sellekohane praktika puudub, siis on ülikeeruline hinnata, kuidas ja millises tempos see töö läheb, seega ei saa isegi umbkaudu arva-ta, millal võiks see ettevõtte-mine end õhukvaliteedi parane-mises tunda anda."

Suurem õhusaastaja on ka Järve Biopuhastus, kus nähakse leevendava meetmena ette lähiaastatel muda-käitluse korrastamist, täpsemalt on kavas hakata muda kuivatama ja võib-olla ka põletama.

ASI Novotrade Invest ja OÜ Eastman Specialties kavades on rohkem tehnilised meetmed ning suuri ettevõtmisi seal kirjas ei ole, ent nende ettevõtete osatähtsus piirkonna lõhnaäringutes on ka väike.

"Kohtla-Järve õhu teemaga jääme igavesti tegelema, kuni seal tööstust on. Võrreldes 2005. aastaga, on õhk oluliselt paremaks läinud, ent mida parem on üldine õhukvaliteet, seda teravamalt torkavad ebakõlad silma või õigemini ninna," tõdes Lainjärv, et keskkonnainspeksiooni jõudvate kaebuste laine tekitab just hetkelised saasteainete tõusu piigid.

Üks suur õhureostaja on Kohtla-Järvel veel – riigile kuuluv suletud poolkoksima-gi. Õhu-uuringu aruande järgi oli sealt lähtuv lõhnaainete kontsentratsioon VKG poolkoksima-e omast suuremgi.

Keskkonnaministeeriumilt küsitud kommentaarile eile vastust ei tulnud. (PR)

Raudteeülesõidukohal hukkunud noored pereisad olid narkouimas

Mullu märtsi keskel Ida-Virumaal reisirongi ette sõitnud ja silmapilk hukkunud kaks noort pereisa olid mõlemad narkouimas, mistõttu ei märganud nad uurijate hinnangul lähenenud rongi ja otsustasid keelavat foortituld eirates raudteed ületama asuda, selgus õnnetuse uurimisel.

Ränk õnnetus juhtus 12. märtsil kella 17.30 ajal Kohtla-Järve – Kukruse – Tam-miku maantee 15. kilomeet-ril asuval Sompas raudteeülesõidukohal, kus reisirongi ja sõiduauto Toyota Corolla vahelises kokkupõrkes hukkusid auto roolis olnud 27-aastane Vidadi ning tema kõrval

istunud 29-aastane Stanislav. Kohe alguses sai selgeks, et mehed eirasid keelavat foortituld ning möödusid teistest raudteeülesõidukohal rongi tuleku tõttu peatunud autode-st, sõites rongile ette.

Vahetult pärast õnnetust ei suutnud hukkunute lähedased mõista, kuidas said mehed hea nähtavusega ja neile väga tut-tavas kohas sellise saatustliku vea teha. Tuttavad arutlesid meedias, et ju üritasid mehed kiirust lisades rongi eest läbi lip-sata; samuti peeti võimalikuks, et juhti võis pimestada õhtune päike. Tegelik olukord oli aga sootuks teine, selgub raudtee-õnnetuse uurimisraportist.

Nimelt rääkis üks tunnis-taja, raudteeülesõidukohal rongi möödumist oodanud au-tos istunud sõitja, et märkas, kuidas nendega samast reast keeras välja Toyota ja hakkas vastassuunavööndis aeglasel kiirusel raudteeülesõiduko-ha poole liikuma. "Autoks oli Toyota, mis ei sõitnud eriti kiiresti, vahest ligi 30 km/h kiirust muutmata. Toyotas istusid esiistmetel kaks meest," kirjeldas tunnistaja, kuidas Toyota aeglasel kiirusel ron-gile ette veeres.

Rong tabas Toyotat küljelt ning mõlemad mehed hukku-sid silmapilkselt. Kohe asus politsei ühe tööversioonina

uurima, kas Toyota juhti võis pimestada õhtune päike. "Õn-netus toimus valgelt ajal, kell 17.29. Päikeseloojang oli sel päeval nimetatud kohas kell 18.07. Sõiduauto Toyota sõitis kokkupõrkesse rongiga põhjast lõunasse. Päike pais-tis autojuhile paremalt sõidu-suunas 78kraadise nurga all. Vahetult ülesõidukohale sõit-mise ajal varjas rong päike-sekiirguse langemise auto-le. Vedurijuhile paistis päike selja tagant paremalt," seisab raportis ning lisatud on, et 78 kraadi on suurem vaatamist segavast 25kraadisest nurgast. Seega võis päike mõningast segavat rolli mängi-

da, kuid kindlasti ei saa öelda, et see rongi tuleku täielikult varjand.

Õnnetuse arvatavale põhjusele heitis valgust hoopis meeste joobeekspertiis. Nimelt selgus, et juht oli kokaiinijoobes, kõrvalistuja oli aga tarvitanud amfetamiini. "Narkootikumide mõju all ei suutnud autojuht adekvaat-selt hinnata liiklusalukorda ega sellele vastavalt rea-geerida. Kaassõitja ei suut-nud samal põhjusel juhtida autojuhi tähelepanu reaalse-le ohuallikale ega tema juhti-misalaseid otsuseid mõjuta-da," seisab ohutusjuurd-luse keskuse raportis. (BNS)

RAJATIS: Projekteerimine on takerdunud sademevee ärajuhtimise probleemi

Kohtla-Järve staadioni ehitamine lükkub muudkui edasi

■ Eelmisel suvel lootsid Kohtla-Järve võimud optimistlikult, et juba sel sügisel saavad nii kergejõustiklased kui ka jalgpallurid oma käsutusse aastaid oodatud, nüüdisaegseks renoveeritud Keemiku staadioni, ent reaalsus on selline, et praegu pole veel projekteeriminegi lõppenud.

ERIK GAMZEJEV
erikg@pohjarannik.ee

Eelmisel suvel, kui Kohtla-Järve abilinnapea Vitali Borodini arvutis olid Poola inseri Roman Gajeki ja arhitekti Tomasz Gajeki Kohtla-Järve vanalinna aastakümnete poolt ärapuretud staadioni kohale kavandatud uue staadioni eskiisjoonised, arvas ta, et kui kõik laabub plaani järgi, lähevad ehitustööd 2016. aasta sügisel lahti ja aasta hiljem võiks korraldada seal juba esimese jalgpallimatši. Kohtla-Järve pidanuks esimesena Ida-Virumaal saama nüüdisaegse universaalse staadioni, kus on peale jalgpalliväljaku 400 meetrine jooksurada, kõigi kergejõustikualade hüppe- ja heitesektorid ning tribüünid kokku 1700 istekohaga.

Üks tagasilöökk teise järel

Tegelikkuses on järgnenud aasta staadioni rajami-

KOHTLA-JÄRVE UUENEV STAADION VANALINNAS

- * 400meetrine ring kuue jooksurajaga.
- * Kõigi kergejõustiku väljakualade sektorid.
- * Täismõõtmeline loodusliku muru ja kastmissüsteemiga jalgpalliväljak.
- * Varikatusega 1300kohaline betoonist statsionaarne tribüün koos riietusruumidega ning kohtunike, arstide ja ajakirjanike tööruumidega ning 400kohaline teiseldatav tribüün.
- * Staadionile on kavandatud elektrooniline tabloo ja uus v algustussüsteem.
- * Rekonstrueeritav kahekorruseline haldushoone, kus esimesel korrusel on riietusruumid ja ülemisel korrusel 30kohaline hostel.
- * Spordi tänava äärde projekteeritakse ka parkimiskohad.

sel kujunenud kannatuste rajas. Eelmisel sügisel mingeid töid staadionil ei alustatud. Et 85 protsenti 1,9 miljoni euro suurusest projektist, mis hõlmab peale staadioni ka selle naabrusesse sportlaste hosteli ja vene gümnaasiumi juurde kunstkatega jalgpalliväljaku rajamist, tuleb Euroopa Liidult, läks arvatust rohkem aega selle ettevõtmise kooskõlastamiseks EASiga.

Tänavuse aasta alguses oli linnavalitsusel siiski põhimõteline rahastamisotsus olemas ja nii kuulutati välja ka projek-

teerimishange. Esimesel katsel see aga nurjus, kuna hankel osalejad esitasid Borodini sõnul tingimustele mittevastava dokumentatsiooni.

Kordushankega läks paremini ja võitjaks tuli Lõuna-Poola väikelinnas Krosnos asuv projekteerimisbüroo Domine. Mai lõpus sõlmitud lepingu järgi pidanuks see firma töö linnavalitsusele üle andma septembri lõpuks.

Vitali Borodini sõnul on töö käigus aga ilmnunud, et puudub hea lahendus sademevee ärajuhtimiseks staadionilt.

Viimati ligemale pool sajandit tagasi renoveeritud Kohtla-Järve staadioni tribüün laguneb ja kummplaatidest jooksurada on muutunud jooksmiseks ohtlikult laineliseks. Põhjaliku uuenduskui algust tuleb veel kannatlikult oodata.

PEETER LILLEVÄLI

Võimalikke lahendusi on küll mitmeid, alates pumpla rajamisest, sademeveetoru ehitamisest või sademevee pinna- sisse immutamise, kuid kõik need nõuavad lisakulu, mis ei mahu projekti eelarvesse.

Uus siht on 2019. aasta suvi

Linnavalitsus püüab Borodini sõnul kokku viia Poola projekteerimisfirma ja piirkonna vee-ettevõtte Järve Biopuhastus, et nad koos leiaksid kõige soodsama lahenduse.

Järve Biopuhastuse tehnikadirektor Andra Pärnamäe märkis, et Poola firma on nende poole pöördunud, kuid ilmselge on, et ükskõik millist lahendust lõpuks ka ei valita, need kõik nõuavad palju raha, sest odavat nõuetele vastavat varianti ei ole. Olukorda komplitseerib Pärnamäe sõnul ka see, et kogu Kohtla-Järve vanalinna piirkond asub madalal kui ülejäänud linn ning tõhusat sademevee ärajuhtimise süsteemi seal pole.

Vitali Borodin loodab siiski,

et tänavuse aasta jooksul õnnestub jõuda sobiva lahenduse ni ja see õnnestub ka EASiga kooskõlastada. Kui peaks nii minema, saaks linnavalitsus aasta alguses välja kuulutada ehitushanke ja seada staadioni valmimise uueks tähtajaks 2019. aasta suve.

Uuenenud Kohtla-Järve Keemiku staadion peab vastama nii rahvusvahelise kergejõustikuliidu IAAF kui ka Eesti jalgpalliliidu nõuetele ja sobima suurvõistluste läbiviimiseks.

Jalgpallimatšil kogutakse raha tööl raskelt vigastada saanud mängija taastusraviks

Laupäeval, 28. oktoobril Narva spordikeskuses toimuva saali jalgpalli superkarika finaalmängu ajal kogutakse raha ülemöödunud suvel oma põhitöökohal Narva karjääris raskelt vigastada saanud jalgpalluri Vitali Bolšakovi taastusraviks.

Kell 16 algavas mängus lähevad vastamisi tänavune Eesti meister Narva United, kes osales suvel eurosarja turniiril ja sai seal ka ühe võidu, ning tänavune karikavõitja ja mulune meister Tallinna Augur Enemat.

Vitali Bolšakov on mänginud nii Narva Unitedi kui ka Sillamäe Dina eest. Üle-eelmisel hooajal võitis ta Dina ridades hõbemedali ja oli Eesti

meistrivõistluste suurim väravakütt.

Bolšakoviga juhtus õnnetus eelmise aasta 17. augusti hommikul, kui teda tabas karjääristreki kindlustamise käigus ligikaudu 200kilone ootamatult eraldunud kivimass. Selle tagajärjel sai ta peapõrutuse, tal murdusid vaagnaluu, selgroog ja roided, kahjustada said neerud ja kopsud. Väga suur oli ka verekaotus. Tartu ülikooli kliinikumis tehtud selgroo- ja vaagnaluuoperatsioon kestis üheksa tundi.

Vitali Bolšakov tuli teadvusele nädal pärast operatsiooni ja oli kuu aega intensiivravi osakonnas. Õnnetuse tagajärjel ei tunne Vitali praegu veel oma alakeha. Ta käib taastus-

raviprotseduuridel Eesti erikliinikutes ning näeb kodus iseseisvalt palju vaeva liikumise taastamise nimel.

Annetuste kogumise tema toetuseks korraldavad Eesti jalgpalli liit, Narva United FC ja SK Augur Enemat. Kogutud raha kantakse üle Bolšakovile ja tema perekonnale ning seda kasutatakse rehabilitatsiooni korraldamiseks ja vajalike abiseadmete ostmiseks.

"Meid on palju ja kui meist igaüks kas või vähesegagi selles protsessis osaleb, siis suudame anda Vitalile ja tema perele vajalikku toetust – nii finantsilist kui ka emotsionaalset," teatas jalgpalliklubi Narva United oma pöördumises. (PR)

Sillamäe Kalev peab treenerita toime tulema

Sel laupäeval kell 13 Sillamäel algavas meistriliiga eelviimasel kohtumises Paide vastu peab kohalik Kalev toime tulema Irfan Ametovi nõuanneteta. Ametov on meeskonda juhendanud tänavu sügisel peetud mängudes.

Eesti jalgpalliliidu infojuht Mihkel Uiboleht ütles Soccer.netile, et Ametovit karistati ühemängulise juhendamise ja tehnilises alas viibimise keeluga tema käitumise tõttu pärast

14. oktoobril toimunud kohtumist Tartu Tammekaga, mille Sillamäe Kalev kaotas 1:2.

Uibolehe sõnul läks Ametov pärast mängu kohtunike riietusruumi ja käitus seal agressiivselt ega olnud nõus sealt kohe lahkuma. "Olukord rahunes peagi. Klubi ja Ametov esitasid omalt poolt vabanduse," kinnitas Uiboleht.

Sillamäe juhendaja emotsioonid üles köitnud kohtumist vilistas peakohtunikuna Tomi

Rahula, kes on tuntud nii muusiku ja heliloojana, kes on kirjutanud Koit Toome poolt "Eurovisioonil" esitatud laulu "Meie lapsed", kui ka Eesti jalgpalliliidu presidendi Aivar Pohla ku tütre abikaasana.

Kalevil on treener vahetunud sel aastal kahel korral. Pärast Algimantas Brianyse lahkumist kevadel sai juhendajaks Vadim Dobiža, kelle terviseprobleemide tõttu võttis tema töö sügisel üle Ametov. (PR)

Kuulutusi ja reklaame ajalehte Põhjarannik võetakse vastu

Jõhvis Rakvere tn 8

asivas vastuvõtupunktis.

PÕHJARANNIK

TÖÖ

pakun tööd

PAKUME TÖÖD HAKKEVEOKI JUHTIDELE.
Info tel 506 7437.

OST

OÜ Estest PR OSTAB metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

OÜ ostab kase- ja okaspuupalki, pakk. Tasu kohe. Tel 518 7136.

OSTAN (nn kooli) freespingi НГФ-110-Ш4 vertikaalse freesi- pea (VFG) koos vahetükiga, pingi juurde kuuluvaid tsangpadroneid ja muid tarvikuid. Võib pakkuda ka pinki ennast. Tel 516 6299.

MÜÜK

Lõhutud küttepuid (valge lepp 28 €/rm, must lepp 30 €/rm, kask 35 €/rm). Pikkus soovi kohaselt. Vedu alates 10 rm tasuta. Puud on koormasse laotud. **Kuulutus ei aegu!** Tel 5393 1101.

TEENUS

KAARDID ENNUSTAVAD.
Tel 900 1727,
24 h. Hind 1,09 €/min.
Ennustuste tellimine ka meile!
www.ennustus.ee

Firma REMONDIB **trepikodasid ja betoontrepe.** Töötame ka korteriühistutega. Tel 5458 6380.

Iga lahkumine on raske, iga teeleaatmine kurb.

Mälestame
sügavas leinas kallist

Oiju ORAVAT

Helve, Lea, perekonnad
Kamentskid ja Kangrud

Olgu vaikne tuulekohin unelauluks sinule.

Mälestame sügavas leinas
sõbralikku ja abivalmis
naabritädi

Oiju ORAVAT

ja avaldame kaastunnet
lahkunu omastele.
Marju, Kalmer ja lapsed peredega

Avaldame kaastunnet Liivile

kalli

ema

surma puhul.
Viivi ja Jüri

Südamlik kaastunnet

Silvi Levilile kalli

õe

lahkumise puhul.
Trepikojanaabrid

Oskar TEE

kaotuse puhul.

Perekond Lilleorg

AJA LEHT

HÄDAD PÕLEWKIWIKAEWANDUSES

Juba aastaid peab raudwanker Kohtla ja Järve wahel ühendust – hüüdnimega "Järve eksp-ress".

Kuid isesugused lood on selle peatusega. Tegelikult on loodud Järvele peatuskoht, isegi korrapärase ooteruumiga, kuid nagu imewäl ei võta rong inimesi peale ega laste maاندuda plattvormil, vaid weab kuhugi "wõpsikusse". Noh, sellega võiks veel leppida, kuid kuis on lood pealeminemisega, seda ei küsi keegi. Alumine tripeasti ulatub maast 1 meeter kõrgele, kuhu isegi meestel annab ronida, mis siis maksab naiste ja lastega arvestada.

Kas ei wõiks kaewanduse juhatus niipalju elanikele wastu tulla, et ehitaks kaewanduse ülesõidule platwormi, kust wõiks waewata astuda rongile? (Põhja Kodu, 23. oktoober 1935)

OMAAVALITSUSED SAID SOOJUSLEKETE LEIDMISEKS KAAMERA

MTÜ Virumaa Koostöökoogu soetatava PRIA toel termokaamera, mis aitab avastada soojuslekkeid eeskätt ühiskondlikes hoonetes, aga ka kortermajades, tootmis- hoonetes ning eramutes. Tasuta on teenus eelkõige organisatsioonide liikmetele, sealhulgas kõigile piirkonna omavalitsustele. "Kas me suudame kaamera kasutamist tasuta lubada ka teistele, oleneb sellest, kui palju on huvilisi ja millised on ajalised võimalused," ütles MTÜ Virumaa Koostöökoogu projektispetsialist Ott Penek.

Kõigis koostöökogu omavalitsustes, nii Püssis, Maidlas, Lüganusel, Aseris, Sondas kui ka Rägaveres, on kaks inimest, kes oskavad termokaamerat kasutada. (Põhjarannik, 27. oktoober 2012)

Kuidas autot enne talve hooldada ja milliseid talverehve valida?

Esimene lumi, segadus liikluses ja libedad teed tulevad alati ootamatult. Selleks, et auto oleks töökorras ja liiklemine ohutum, jagavad eksperdid nõuandeid auto hooldamiseks ning talverehvide valimiseks.

Ettevõtte Autoasi arendus-
juht Siim Ojasoo toob välja,
et kui sõidetakse peamiselt
linnas ja suurtel trassidel,
siis sobib kasutuseks lam-
ellrehv, mis on vaikne ja hea
pidamisega. Kui aga tuleb et-
te palju sõitmist väljaspool
suuri asulaid, oleks mõistli-
kum kasutada naastrehve.
"Need on küll mürrarikkamad,
kuid jäistes oludes kindlasti
parema pidamisega."

Ettevõtte Rehvimeister esindaja Andres Maddison hoiatab Hiina rehvide eest. "Kui saaks Hiina rehvi ja Euroopa rehvi algosadeks lah-ti võtta, siis saaks aru, miks see on odavam. Hiina rehvi pole nime pärast madalama hinnaga, vaid on keemilise koostise poolest kehvem. Kuulda on, et kui õues on 20-25 kraadi külma, siis need on nagu plastmass ja elastsuse toime puudub."

Kui aga juht eelistab lamellrehvi, tuleks veenduda, kas tegu on pehme või kõva rehvigaga. "Kõvaga kannatab asfaldil sõita, pehmega aga ei kannata ja kui sellega terve talve sõidad, siis järgmisel talvel rehvi enam ei toimi," ütlevad Maddison ning toob samas välja, et lamelli- ga võid sõita juhul, kui läbid üle 30 000 km aastas ja sügisel vahetad rehvid uuesti uute vastu välja.

Andres Maddison tõdeb, et inimesed jooksevad tihti odava hinna peale tormi, ilma et mõtleks, mida kal-

Alla seitsme soojakraadi on punkt, kus võiks talverehvid alla panna. PEETER LILLEVÄL

lim rehvi lisaks pakub. Mehe sõnul on Hiina rehvid tihti kaks korda odavamad kui premium-klassi rehvid, kuid võttes odavama rehvi, ei pruugi klient just raha säästa. Rehvispetsialist toob välja, et õnnetuse juhul 200 euro eest autot remontida ei saa. "Treileri kutsumine maksab juba oma sada eurot. Inimesed peaksid ise lahti mõtlema, kust nad säästa tahavad. Premium-rehvi on nende endi kõige odavam elukindlustus," ütleb mees. Peale selle võib kallim rehvi Maddisoni sõnul kesta mitu talve rohkem, tehes sellega lõppkokkuvõttes välja sama hinna, mis odavama rehvi valik.

Rehviexpert sõnab, et kui sõidad autoga pigem lühemaid otsi, võid rehvid juba julgelt ära vahetada ja oledki talveks valmis, sest ega tali tulemata jää. Hilja peale vahetusega jääda ei tasu, esimese lume puhul võib olla sootuks odavam minna tööle taksoga.

Kui aga rahakott kõrgema klassi rehve ei luba, siis saab

hakkama ka Hiina rehviiga. "Kui tahad Hiina rehvi osta, siis osta naastrehvid, sest see tegur, mis peab, on naast. Ent üldjuhul kehtib see reegel, et nii palju kui maksad, nii palju ka saad," ütleb Green Thread Eesti haru juht Tarmo Tammiksaare. Mehe sõnul on tarbijale pakutav valik väga suur ning tihti tasub endale valida rehvipartner, kelle juures käia ja keda usaldada ning kellega koostöös saab klient sobilikud rehvid.

Millal rehv alla panna, sõltub Tammiksaare sõnul ilmast. "Rehvitootjad rõhuvad, et alla seitsme soojakraadi on punkt, kus võiks talverehvi alla panna, sest suverehvi omadused siis enam nii hästi ei toimi ja talverehvi omad hakkavad toimima."

Andres Maddison tõdeb, et põhiline, mis siiski teedel päästab, on kahe kõrva vahel olev "tihend". Rehvispetsialisti sõnul peab talvel teedel ikkagi tagasi hoidma, sest rehvidest sõltumata samamoodi edasi sõita ei saa. (Postimees.ee)

Maksuamet ID-kaardi hiigeljama tõttu maksuluusi ei luba

Maksu- ja tolliamet ei luba novembris maksukohustuse täitmata jätmist põhjendusega, et sadade tuhandete kodanike ID-kaardid muutuvad turvaprob- leemide tõttu ajutiselt kasu- tuskõlbmatuks.

"Peale ID-kaardi on võimalik e-maksuametisse ja e-tolli siseneda nii mobiil-ID kaudu pankade kaudu, kes pakuvad omakorda laiemat autentimisteenust kui ID-kaart mobiil-ID. Igal juhul on olemas võimalikest probleemidest ID-kaardiga pankade kaudu võimalik täita oma maksukohustus," ütles Postimehele maksu- ja tolliameti pressiesindaja Rainer Laurits.

Mis puutub aga ettevõtete aruandluskohustust, siis selle täitmise puhul on amet vajaduse ilmnemise korral valmis üles näitama mõningast paindlikkust.

Riigi infosüsteemi amet (RIA) teatas teisipäeval, et ei suuda piisavalt kiiresti pakkuda tarkvara uuendamist nendel ID-kaartidel, mille sertifikaadid novembri keskel turva-probleemi tõttu suletakse. Sellel ID-kaarte on Eestis ligi 700 000, RIA hakkab uuendusi pakkuma lähipäevadel ja pae-

Sadade tuhandete kodanike ID-kaardid muutuvad turvaprobbleemide tõttu ajutiselt kasutuskõlbmatuks.

vas suudetakse pakkuda uuen-
damist maksimaalselt 15 000
kaardile.

Seega saabub kaartide sulgemise aeg enne, kui kõik soovijad on suutnud tarkvara uuendada. Pankade statistika näitab õnneks, et enamik inimesi kasutab pangaveebidesse sisenemiseks vana heald koodikaarti ning pääseb nii sealt edasi ka riigi e-teenuseid kasutama.

RIA on asunud hoogsalt pro-
pageerima ka mobiil-ID kasutu-
selevõttu, seda tasulist teenust
pakub Swedbankile, SEB-LE ja
Teliale kuuluv ettevõtte SK-ID
Solutions. Viimane peab aga tee-
nuse osutamise peagi lõpetama,
kuna riik (täpsemalt politsei- ja
piirivalveamet) valis endale riig-
i-gihankauga uue teenuseosutaja.
(Postimees.ee)

Kui otstarbekas on hoida arvutit pidevalt töös?

Tihti on räägitud, et arvuti sisse- ja väljalülitamine vähendab arvuti eluiga, kuid see ei tähenda, et arvuti ööpäevaringne töös hoidmine sama tulemusega pole.

Arvuti töös hoidmine kulu-
tab süsteemi komponente na-
gu sisse- ja väljalülitaminegi,
kuid selle tagajärjed võivad
ilmneda alles kümne aasta pä-
rast ning seda juhul, kui kom-
ponente või arvutit ennast ei
uuendata, kirjutab tehnikapor-
taal PCGamer. Mispärast hoi-
da siis arvutit pidevalt töös?

Üks argument on, et ootamise asemel, kuni arvuti tööle hakkab ja oma vajalikud laadimised ära teeb, saab seda lihtsalt ning kiirelt kohe kasutama hakata. Tänapäeval on tegelikult paljudes arvutites juba SSD pooljuhtkettad, mis vähendavad käivitusega päris palju. Samas, kuna Windows stardib koos mitmete programmidega, võib see protsess venida endiselt mõne minuti pikkuseks. Teisest küljest on iga arvutil tänapäeval sleep-funktsioon ehk võimalus panna arvuti "magama". Mõnikord võib aga juhtuda, et arvuti lihtsalt ei ärka ja tuleb taaskäivitada, mistõttu võib salvestamata töö kaotsi minna.

Põhjalikumad arvutikasutajad on erisuguste programmi-

dega oma seadme läbi veebi kättesaadavaks teinud ning kui arvutit kinnisena hoida, pole võimalik arvuti sisule ligi pääseda, juhul kui failid pilves pole.

Veel üks argument on, et hoides arvutit kogu aeg suletuna, ei ole masinal võimalik oma toimetusi teha. Protsessid, nagu viiruste otsimine ja süsteemi uuendamine, toimuks siis samal ajal, kui kasutat arvutit, ning siis võib arvutiga töötamine muutuda aeglasemaks ja tüütuks.

Kuigi arvuti töös hoidmisel on mitmeid häid omadusi, on siiski olukordi, mil tuleks seade välja lülitada. Näiteks elektrikulude kokkuhoidmiseks tasub arvuti sulgeda. Juhul kui sul pole just e-kirjade kirjutamiseks ja veebis surfamiseks mõeldud seade, võib arvuti päris palju voolu nõuda. Peale selle tasub ka õnnetuste vältimiseks seade välja lülitada. Pole välistatud, et voolvõrgu ülepinge või mõni äikesetorm võib su seadmele liiga teha. Mõnikord võib arvuti süttida hoopis mõne vigase detaili tõttu, kuid see oht varitseb alati mõne seina jäetud tehnikaseadme puhul.

Lifehacker.com märgib, et kui hoida arvutit pikalt töös, võivad esile kerkida veidrad probleemid, mis lahenevad imekombel, kui seadme taaskäivitad. (Postimees.ee)

AURURÕHUGA VALMISTATUD KOHV	RÕIVAS	PÖLLUMA-JANDUSLIK	PUTKA	TEISENE TOORAINE	UHKAMINE	SÕOTMA	MÄRGU-SEADE PISINIMENE							SENT PÄRNU LISAJÕGI	
ÜKSIKLANE				SEKUND					ALUMI-NIUM VALAMA				NEOON BELL		
TULE-				IHARUS PALVE LÕPETUS				SUUR VAAT LUTEET-SIUM					MÄRGE KONJAKIL SUUNAV SILT		
RAADIUS	DETAIL OSA LOODUSEST			E. HUMO-RIST (IN.+N) LAUAMÄNG					OLE TERVI-TATUDI! E. NÄITLE-JATAR					VEENDU-MUS	
SIDESÕNA		SUGEMIS-RIIST EKSTRAKT				E. NÄITLEJA JAOTI				APETIIIT KESK-AASIA SUURMAA-OMANIK					
PAGARI-TOODE			... KALLAS (END ETIKETI-ÕPEATAJA BERÜLLIUM)				KUKEPIIBEL TOORIUM								
MUSTLAS-KAPELLI KEELPILL					ASTMA-HAIGE SIIMENS										
ENDA							PIKA KAELA-GA VEELIND							EESTI RAHYA RISTSÓNAD RISTIK	

**Arvuti ei kes-
ta igavesti,
sõltumata
sellest, kas
lülitate ta
aeg-ajalt väl-
ja või hoiate
teda pidevalt
töös. SCANPIX**

Luke Vahavabrik
vahetab kunstkärge (2 €/kg) ja
ostab mesilasvaha (7/8 €/kg)
28. oktoobril
 lisaku postimaja juures kell 10 ja
 Jõhvi viadukti kõrval parklas kella 11-12.30.
 Tel 513 3356, 5645 2997, luke.vahavabrik@mail.ee.

Kingsepatöökoda

- jalanõude ja nahktoodete remont
- jalatsite venitamine
- võtmete valmistamine

Kaubanduskeskus Tsentraal
 0.korrus (maalune parkla)
 Keskväljak 4 Jõhvi, Maleva 29 Kohtla-Järve,
 tel 58469494

MTÜ Ida-Viru Ühistranspordikeskuse konkurss juhatuse liikme leidmiseks

Ida-Viru Ühistranspordikeskus on Ida-Viru maakonna kohalike omavalitsuste ja Ida-Viru maavalitsuse poolt asutatud MTÜ, mille eesmärgiks on ühistranspordi korraldamine maakonnas.

Juhatusel liikme tööülesanded:

- Ida-Viru Ühistranspordikeskuse tegevuse käivitamine,
- keskuse igapäevaste tegevuste juhtimine,
- avalike maakonnaliinide korraldamiseks vajalike tingimuste tagamine,
- maakonna ühistranspordi arendamiseks ettepanekute tegemine ja lahenduste väljatöötamine koostöös kohalike omavalitsuste, riigi ja teiste partneritega.

Nõudmised kandidaadile:

- väga hea suhtlemis- ja läbirääkimisoskus,
- transpordi korraldamise alane haridus ja/või töökogemus,
- hea organiseerimis- ja algatusvõime,
- väga hea pingetaluvus,
- väga hea eesti ja vene keele oskus nii kõnes kui kirjas,
- ausus, korrektsus, kohusetundlikkus ja sihikindlus ning oskus töötada iseseisvalt püstitatud eesmärkide saavutamise nimel.

Kasuks tuleb:

- kogemus organisatsiooni juhtimisel,
- võõrkeelte oskus,
- B-kategooria juhiluba ja isikliku sõiduauto kasutamise võimalus.

Ühistranspordikeskuse juhatuse liikme töökoht pakub:

- huvitavat tööd Ida-Viru maakonna ühistranspordi arendamisel,
- konkurentsivõimelist töötasu,
- kaasaegset töökeskkonda ja -vahendeid.

Avaldus koos CV ja palgasooviga palume saata hiljemalt 20. novembriks 2017 e-posti aadressile ivol@ivol.ee või postiga Keskväljak 1-301, Jõhvi 41593, märgusõna „ÜTK juhatuse liikme konkurss“.

Lisainfo: tel 503 6817 (Hardi Murula), hardi.murula@ida-viru.maavalitsus.ee.

Silmanägemine valmistab muret? Vajad uusi prille? Meil on Su murele lahendus - parim teenus tagab parima hinnagarantii!

Tagame oma patsientidele kõrgtasemelise teeninduse silmaarstide poolt ja parima pakkumise prillitellimusele! Meie juures teostavad silmaarstid nii silmade ravi kui ka prilliresepti väljastust!

Lisainformatsiooni vaata meie koduleheküljelt www.silmaroom.ee
 Külasta meie Silmasalongi - Keskväljak 7, Jõhvis
 Kontakteeru meiega telefoni teel - 6380 003/5383 0024

Dr. Villem Vihmann - silmahaiguste, nende diagnoosimise, ravi, erinevate operatsioonidega tegelev silmaarst.

Dr. Mari Parksepp - Tartu Ülikooli Silmakliinikumi arst-õppejõud, opereeriv silmakirurg.

Dr. Mari Petraudze - Tartu Ülikooli Silmakliinikumi arst-õppejõud, laste silmaarst.

Soodustus kogu prillitellimusele -40%

Põhjaranniku tellija! Leht ei tulnud postkasti?

➔ Helista Omnivasse 661 6616. ➔

UUS KAUPPLUS

Narvas aadressil Rakvere 71, Megamarket
 E-R 10-18,
 L 10-16, P suletud.
 Tel 357 2979.

www.koduilu.ee

JÕHVI TSENTRAALI 2 KORRUS Keskväljak 4

**Kõik
kodusisustuskaubad
ühes kohas:**

- * kardinad
- * kodutekstiilid
- * keraamika
- * kardinapuud

**Kardinate
õmblemine
alates 0,99 €/m**

**Suur valik
uusi
kangaid**

**SUUR
VALIK
KARDINAPUID**

PÕHJARANNIKU TALV

REKLAAMI ENNAST

Põhjaranniku Talvelehes 2017/2018

Kajastame tähtsamaid talveüritusi ja vaatamisväärsusi.

Ajakirja levitatakse koos maakonnalehega Põhjarannik/Severnoje Poberežje ning see on kättesaadav ka turismiettevõtetes, riigiasutustes ja välissaatkondades.

Lisainfo www.pohjarannik.ee tel 3354 450.

ILM ÜLLATAS? HUMANA AITAB!

HUMANA 2 KAUPLUSTES

27.10 PÄEVAHIND 1€
 28.10 PÄEVAHIND 0,5€
 30.10 UUS KAUBAVALIK

KOHTLA-JÄRVEL
 VIRONIA KESKUSES
 NARVAS KERESKE KESKUSES

WWW.HUMANAE.EE

